

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

ИНФОРМАЦИОННА БЕЛЕЖКА

Положение към 1 януари 2021 г.

Въпроси и отговори — правата на гражданите на ЕС в Обединеното кралство след края на преходния период

В настоящия документ се предоставя информация относно правата на гражданите на ЕС в Обединеното кралство от 31 декември 2020 г. нататък, както са определени във втората част на Споразумението за оттегляне, което влезе в сила на 1 февруари 2020 г.

В настоящия документ е поставен акцент върху правното положение от 1 януари 2021 г., но преди края на гратисния период (*срока за подаване на заявления за нов статут съгласно Споразумението за оттегляне, който не трябва да е по-рано от 30 юни 2021 г.*). Документът ще бъде актуализиран след края на гратисния период.

Описанието на нормативната уредба на Обединеното кралство и на прилагането на Споразумението за оттегляне от страна на Обединеното кралство се основава на информацията, която е на разположение понастоящем.

Съдържание

1.	Преходен период	3
2.	Кои лица са защитени по силата на Споразумението за оттегляне?	4
•	<i>По-подробна информация за условията за пребиваване</i>	6
•	<i>Правила относно отсъствията от страната</i>	10
•	<i>Специфични случаи</i>	12
3.	Членове на семейството	14
4.	Права на пребиваване	20
•	<i>Управление на Споразумението за оттегляне</i>	23
5.	Правила по отношение на влизането и излизането	27
6.	Престъпност и злоупотреби	29
7.	Административни процедури	32
8.	Професионални квалификации	41
•	<i>Професионални квалификации съгласно действащото законодателство на ЕС</i>	41
•	<i>Професионални квалификации съгласно Споразумението за оттегляне</i>	43

9.	Социална сигурност.....	45
10.	Полезни врѝзки	55

1. Преходен период

1.1. Преходен период: какво представляваше този период и какво беше постигнато по отношение на правата на гражданите по време на него?

Обединеното кралство напусна Европейския съюз на 31 януари 2020 г.

Двете страни обаче договориха преходен период, от 1 февруари 2020 г. до 31 декември 2020 г. По време на преходния период Обединеното кралство вече не беше държава — членка на Европейския съюз, и вече не участваше в процесите на вземане на решения на ЕС.

Въпреки това цялото законодателство на ЕС, във всички области на политиката, продължи да се прилага за и в Обединеното кралство. Обединеното кралство остана в митническия съюз на ЕС и на единния пазар, като запази всичките четири свободи.

Законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС съответно продължи да се прилага напълно по време на преходния период (или „периода на прилагане“), въпреки че Обединеното кралство вече не беше държава — членка на ЕС.

Това означава, че до края на 2020 г. гражданите на ЕС можеха да се ползват в Обединеното кралство от правата си на свободно движение, предвидени в законодателството на ЕС.

1.2. Законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС прилага ли се все още в Обединеното кралство?

Не, законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС престана да се прилага на 31 декември 2020 г. по отношение на гражданите на ЕС в Обединеното кралство и гражданите на Обединеното кралство в ЕС.

1.3. Лицата, които пристигнаха в Обединеното кралство по време на преходния период, бяха ли третирани по същия начин като лицата, които са пристигнали преди 1 февруари 2020 г.?

Да. Те се ползваха с абсолютно същите права съгласно законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС като на тези, които са пристигнали в Обединеното кралство преди оттеглянето му от ЕС. Правата им също така подлежах на същите ограничения.

2. Кой лица са защитени по силата на Споразумението за оттегляне?

2.1. Кой лица в Обединеното кралство попадат в обхвата на Споразумението за оттегляне?

За да се възползват от Споразумението за оттегляне, гражданите на ЕС и членовете на техните семейства, посочени в Споразумението за оттегляне, трябваше да пребивават законно в Обединеното кралство в съответствие със законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС към 31 декември 2020 г., когато приключи преходният период.

Съгласно Споразумението за оттегляне не се изискваше лицето да присъства физически в Обединеното кралство към края на преходния период — приемаха се временни отсъствия, които не засягат правото на пребиваване, и по-продължителни отсъствия, които не засягат правото на постоянно пребиваване. За повече информация относно отсъствията вж. по-долу.

Беше достатъчно лицето да е пребивавало законно в Обединеното кралство към 31 декември 2020 г. Дори гражданин на ЕС да не е пребивавал в Обединеното кралство за определен период от време преди 31 декември, пристигането на този ден беше достатъчно.

За да могат да останат, гражданите на ЕС и членовете на техните семейства трябваше също така да пребивават законно след края на преходния период. Материалноправните условия за пребиваване съгласно Споразумението за оттегляне са по същество същите като онези съгласно законодателството на ЕС.

Гражданите на ЕС и членовете на техните семейства, които са изпълнили условията, трябва да подадат заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване в Обединеното кралство преди края на gratisния период. Ако заявлението не бъде подадено навреме, това може да доведе до загуба на всякакви права съгласно Споразумението за оттегляне.

Условията за получаване на нов статут на пребиваване съгласно Споразумението за оттегляне следва да отразяват условията, определени в Директивата за свободното движение (членове 6 и 7 дават право на пребиваване за срок до пет години на лицата, които работят или притежават достатъчно финансови ресурси и здравна застраховка. Членове 16—18 предоставят право на постоянно пребиваване на тези, които са пребивавали законно в продължение на пет години).

Гражданите на ЕС и членовете на техните семейства трябва да подадат заявление за предоставяне на статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС. За целите на предоставянето на статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС Обединеното кралство реши да не извършва оценка на това дали лицата,

подаващи заявление за статут на пребиваване, отговарят на всички условия, които се изискват съгласно Споразумението за оттегляне.

Обединеното кралство предоставя подробна информация относно схемата за уседналост за граждани на ЕС на следния уебсайт: <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

2.2. Накратко, какво е необходимо, за да се остане в Обединеното кралство?

Три неща! За да отговарят на условията за оставане, гражданите на ЕС и членовете на техните семейства трябва:

- 1) да имат право на пребиваване в Обединеното кралство към 31 декември 2020 г. в съответствие със законодателството на ЕС;
- 2) също така да отговарят на условията за пребиваване след 31 декември 2020 г.; и
- 3) да подадат заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване в Обединеното кралство съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди края на гратисния период.

2.3. Какъв е гратисният период?

Споразумението за оттегляне защитава правата на гражданите на ЕС и членовете на техните семейства, които са пребивавали в Обединеното кралство в съответствие със законодателството на ЕС към 31 декември 2020 г.

Те не трябва да подават заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди края на преходния период. Споразумението за оттегляне гарантира, че те разполагат с най-малко още шест месеца, за да подадат заявленията си.

Този период, който започва след края на преходния период и приключва преди крайния срок за подаване на заявления, се нарича гратисен период. Съгласно националната нормативна уредба на Обединеното кралство крайният срок за подаване на заявления е определен на 30 юни 2021 г.

По време на гратисния период защитените граждани на ЕС и членовете на техните семейства (тези, които са пребивавали в Обединеното кралство в съответствие със законодателството на ЕС към 31 декември 2020 г.) се ползват от право на пребиваване, което се приема, че съществува (т.нар. правна фикция). Те не могат да бъдат принудително отвеждани от страната, освен ако не извършат престъпление.

Възможно е да не бъдат разглеждани заявления за нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС, подадени след края на гратисния период.

2.4. Законодателството на ЕС относно свободното движение на гражданите на ЕС — какво попада в обхвата му?

По силата на законодателството на ЕС гражданите на ЕС и членовете на техните семейства се ползват с правото на пребиваване във всички държави членки, различни от тази на тяхното гражданство, съгласно няколко законодателни акта на ЕС:

- а) самия Договор за функционирането на Европейския съюз (член 21, 45, 49 или 56);
- б) Директивата за свободното движение;
- в) Регламента относно свободното движение на работници.

За голяма част от случаите подробни правила, приложими за мобилните граждани на ЕС, могат да бъдат намерени в Директивата за свободното движение. Това следва да бъде отправната Ви точка, за да научите повече за:

- Вашите права и социални придобивки;
- правата на членовете на Вашето семейство;
- условията, с които е обвързано правото на пребиваване;
- административните процедури; и
- гаранциите, които защитават правото на пребиваване.

Гражданите на ЕС и членовете на техните семейства, които пребивават в Обединеното кралство и отговарят на условията на законодателството на ЕС преди и след края на преходния период, са защитени по силата на Споразумението за оттегляне.

- *По-подробна информация за условията за пребиваване*

2.5. Аз съм чешки гражданин и пристигнах в Обединеното кралство през 2017 г. Работя в местна болница. Мога ли да остана след 31 декември 2020 г.?

Да. Ако продължите да работите (или ако например спрете принудително да работите в съответствие с член 7, параграф 3 от Директивата за свободното движение или станете самостоятелно заето лице, самоиздържащ се студент или търсещо работа лице), тогава можете да останете в Обединеното кралство след края на преходния период.

Съгласно Споразумението за оттегляне имате право да пребивавате в Обединеното кралство след края на преходния период. За да запазите правото си на пребиваване, трябва да спазвате по същество същите материалноправни условия, които бяха приложими преди края на преходния период съгласно законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС.

Преди края на gratisния период трябва да подадете заявление до органите на Обединеното кралство за Вашия нов статут в Обединеното кралство. След като натрупате

пет години законно пребиваване в Обединеното кралство, ще можете да подадете заявление за предоставяне на статут на постоянно пребиваване в Обединеното кралство, който Ви предоставя повече права и по-добра защита.

2.6. Аз съм полски гражданин и живея и уча в Обединеното кралство. Трябва ли да започна работа, за да запазя правата си там?

Споразумението за оттегляне защитава тези граждани на ЕС, които пребивават в Обединеното кралство в съответствие с условията, с които е обвързано правото на пребиваване съгласно законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС. По същество гражданите на ЕС отговарят на тези условия, ако:

- са работници или самостоятелно заети лица; или
- разполагат с достатъчно средства и здравна застраховка; или
- са членове на семейството на друго лице, което отговаря на тези условия; или
- вече са придобили правото на постоянно пребиваване (*което вече не зависи от никакви условия*).

За да пребивавате като студент, трябва да имате достатъчно средства и здравна застраховка. Възможно е да се преминава от една от горепосочените категории в друга (*например завършвате Вашето следване и започвате работа*). Ще запазите правата си, ако отговаряте на условията за поне една категория.

Моля, имайте предвид, че Обединеното кралство реши да не прилага някои от тези условия и не изисква гражданите на ЕС или семействата, живеещи в Обединеното кралство, да доказват, че работят или имат здравна застраховка.

Като предварително условие за запазване на Вашите права, ще трябва обаче да подадете заявление до органите на Обединеното кралство за Вашия нов статут в Обединеното кралство съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди края на гратисния период.

2.7. Защитени ли са по някакъв начин гражданите на ЕС, които са пристигнали в Обединеното кралство няколко месеца преди края на преходния период, за да търсят работа?

Да. Гражданите на ЕС, търсещи работа в Обединеното кралство преди края на преходния период, имат право да останат в продължение на шест месеца след своето пристигане (*или малко по-дълго, ако имат реални шансове да бъдат наети на работа*). Те трябва да подадат заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди края на гратисния период.

2.8. Гражданин съм на Дания. Пристигнах в Обединеното кралство през 2019 г., но не намерих работа. Понастоящем съм без средства. Мога ли да остана сега?

Споразумението за оттегляне защитава онези граждани на ЕС, които са пребивавали в Обединеното кралство в съответствие с условията за правото на пребиваване, предвидени в законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС. По същество гражданите на ЕС отговарят на тези условия, ако:

- са работници или самостоятелно заети лица; или
- разполагат с достатъчно средства и здравна застраховка; или
- са членове на семейството на друг гражданин на ЕС, който отговаря на тези условия; или
- вече са придобили право на постоянно пребиваване (*което вече не зависи от никакви условия*).

Гражданите на ЕС, които не отговарят на тези условия към края на преходния период, няма да имат законно право да останат в Обединеното кралство съгласно Споразумението за оттегляне и тяхното положение зависи от националното законодателство на Обединеното кралство.

2.9. Обединеното кралство реши да не прилага изискването за пълна здравна застраховка. Какво означава това?

Споразумението за оттегляне защитава правата, както те са предвидени съгласно законодателството на ЕС. Пълната здравна застраховка определено представлява изискване за законното пребиваване на самоиздържащите се лица, посочено в член 7, параграф 1, буква б) от Директивата за свободното движение.

Обединеното кралство реши да не изисква от гражданите на ЕС да изпълняват условието за наличие на пълна здравна застраховка, нито да ги подлага на „*проверка за упражняване на действителна трудова дейност*“ за целите на предоставяне на нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС.

2.10. Френски гражданин съм и живея в Париж, но пътувам до Лондон по работа. Мога ли да продължа да работя в Обединеното кралство?

Да. Споразумението за оттегляне защитава също и така наречените погранични работници. Съгласно Споразумението за оттегляне пограничен работник е някой, който работи или е самостоятелно зает в една държава, а пребивава в друга държава. Можете да продължите да работите в Лондон, а да пребивавате в Париж. Трябва да подадете заявление до органите на Обединеното кралство за нов документ, който удостоверява, че сте пограничен

работник, защитен по силата на Споразумението за оттегляне. С този документ по-лесно ще пътувате до Обединеното кралство, ще продължите да работите там и да се връщате във Франция.

2.11. Аз съм гражданин на ЕС и през 2017 г. придобих документ за постоянно пребиваване в Обединеното кралство. Какво се променя за мен?

Преди края на gratisния период трябва да подадете заявление за предоставяне на нов статут на постоянно пребиваващ съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС. Въпреки това, понеже вече сте получили документ за постоянно пребиваване в Обединеното кралство съгласно законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС, административната процедура е лека. Просто ще трябва да представите Ваш валиден паспорт или лична карта, да докажете, че не сте били извън Обединеното кралство в продължение на пет години и да декларирате евентуални присъди по наказателни дела, които присъстват в свидетелството Ви за съдимост. Процедурата е безплатна и ще получите разрешение за постоянно пребиваване в Обединеното кралство (т.нар. „статут на уседналост“).

2.12. Дойдох в Обединеното кралство през 1964 г. от Франция и се омъжих за прекрасния си съпруг, който е британски гражданин. Продължаваме да живеем щастливо заедно. Със сигурност не трябва да правя нищо, за да мога да остана!

Ако сте сигурни, че имате право на постоянно пребиваване съгласно националната нормативна уредба на Обединеното кралство (разрешение за постоянно пребиваване) и че това законодателство няма да бъде изменено в бъдеще, можете да не подавате заявлението за предоставяне на нов статут на пребиваване съгласно Споразумението за оттегляне.

Изключително препоръчително е обаче да подадете заявление за предоставяне на статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди края на gratisния период. Това ще Ви осигури сигурно право на пребиваване в Обединеното кралство, което не може да Ви бъде отнето в случай на промени в нормативната уредба на Обединеното кралство.

2.13. Гражданин съм на Малта. През 2018 г. пристигнах в Обединеното кралство, за да работя в сектора на строителството. За съжаление неотдавна претърпях трудова злополука и съм трайно неработоспособен. Надявам се, че няма да се наложи да напусна!

Не, няма. Всички, които са били принудени да спрат да работят в резултат на трайна неработоспособност, причинена от трудова злополука, получават право на постоянно пребиваване съгласно законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС. Това право е защитено след края на преходния период.

Трябва да подадете заявление за предоставяне на нов статут на постоянно пребиваващ съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди края на гратисния период.

2.14. Аз съм нидерландски гражданин и работя в Обединеното кралство от 1995 г. Планирам да се пенсионирам след няколко години. Интересувам се дали ще мога да остана в страната след излизането ми в пенсия.

Да. Като лице, което е пребивавало и работило в Обединеното кралство в продължение на поне пет години, вече сте придобили право на постоянно пребиваване, което вече не е обвързано с каквито и да било условия (*например да трябва да продължите да работите*). Ще трябва обаче да подаде заявление за предоставяне на нов статут на постоянно пребиваване съгласно законодателството на Обединеното кралство преди края на гратисния период.

- *Правила относно отсъствията от страната*

2.15. Аз съм от Гърция и пристигнах в Обединеното кралство през 2018 г., за да уча. През 2020 г. учих в Италия пет месеца по програмата „Еразъм +“, след което се завърнах в университета си в Обединеното кралство. Надявам се, че това местене няма отрицателно въздействие върху пребиваването ми в Обединеното кралство!

Това няма да се отрази на Вашите права в Обединеното кралство. Съгласно законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС периодите на отсъствие, по-къси от шест месеца на година, не се отразяват върху непрекъснатостта на пребиваването. Тези гаранции са включени и в Споразумението за оттегляне.

2.16. Според Споразумението за оттегляне, мога да отсъствам до шест месеца годишно, без това да застрашава статута ми на пребиваване в Обединеното кралство. Какво означава „шест месеца годишно“?

Правилото за „шест месеца годишно“ в Споразумението за оттегляне възпроизвежда същото правило от Директивата за свободното движение. То има същото тълкувание. Съгласно Директивата на ЕС за свободното движение гражданин на ЕС може временно да отсъства за периоди, които не надвишават общо шест месеца в рамките на всяка година. Всяка година започва на годишнината от датата, на която гражданинът на ЕС е започнал да пребивава в приемащата държава.

2.17. Като финландски гражданин придобих през 2010 г. правото на постоянно пребиваване в Обединеното кралство по силата на законодателството на ЕС в областта на свободното движение. Напуснах Обединеното кралство през март 2017 г., за да следвам в Швеция. Трябва ли да се върна в Обединеното кралство преди края на преходния период, за да не изгубя правата си там?

Не. Тъй като сте били постоянно пребиваващ в Обединеното кралство преди отпътуването си, Вие попадате в обхвата на Споразумението за оттегляне, ако се върнете в срок от пет години след отпътуването си (*т.е. преди март 2022 г.*). Въпреки това ще трябва да подадете заявление за предоставяне на нов статут на постоянно пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС. Това заявление следва да се подаде преди края на гратисния период.

2.18. Записах се в университета в Манчестър, за да започна обучението си през учебната 2020/2021 година. За съжаление, не беше възможно да пътувам физически до Обединеното кралство поради всички ограничения, свързани с коронавируса. Обучението ми се провежда дистанционно. Защитен ли съм все още по силата на Споразумението за оттегляне?

За съжаление, защитата съгласно Споразумението за оттегляне е гарантирана само за тези граждани на ЕС, които са пристигнали в Обединеното кралство преди края на преходния период. Възможно е Обединеното кралство да прояви по-голяма гъвкавост и да вземе предвид всички извънредни обстоятелства.

2.19. Пристигнах в Обединеното кралство точно преди края на преходния период, но скоро след това трябваше да замина, за да се погрижа за важен семеен въпрос. Все още ли съм защитен?

Да, важно е да сте пристигнали в Обединеното кралство преди края на преходния период. След като пребивавате в Обединеното кралство съгласно законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС, можете да отсъствате до шест месеца по каквато и да е причина (или за по-дълъг период, в определени случаи), без това да се отразява на Вашите права. Въпреки това ще трябва да подадете заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС. Това заявление следва да се подаде преди края на гратисния период.

- Специфични случаи

2.20. През 2006 г. пристигнах в Обединеното кралство като словашки гражданин, за да работя. Наскоро получих британско гражданство. Като лице с двойно гражданство — словашко и британско, какъв е моят статут?

Вашето британско гражданство Ви дава безусловно право на пребиваване в Обединеното кралство. След натурализирането Ви като британски гражданин Вашето пребиваване в Обединеното кралство вече не е обхванато от Директивата за свободното движение. От друга страна, тъй като Вашето пребиваване се е основавало на законодателството на ЕС в областта на свободното движение по силата на Вашето словашко гражданство, това гарантира, че ще продължите да попадате в обхвата на Споразумението за оттегляне.

Вашето британско гражданство Ви дава право на постоянно пребиваване в Обединеното кралство и можете също така да се позовете на Споразумението за оттегляне например по отношение на правата на събиране на семейството.

2.21. Аз съм португалски гражданин и се преместих в Обединеното кралство преди много години, за да се присъединя към съпругата си, която е британска гражданка. Тя има увреждане, а аз се грижа за нея и ѝ помагам през цялото време. Мисля, че пребиваването ми в Обединеното кралство е законно, но съм загрижен дали Споразумението за оттегляне ме защитава.

Споразумението за оттегляне гарантира защита само на гражданите на ЕС, пребиваващи в Обединеното кралство към края на преходния период в съответствие с условията, с които е

обвързано правото на пребиваване съгласно законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС.

Ако отговаряте на всички условия за пребиваване като самоиздържащ се гражданин на ЕС, Вашето право на оставане след преходния период е защитено от Споразумението за оттегляне.

2.22. Аз съм италиански гражданин и от 2011 г. живея в Обединеното кралство със семейството си, членовете на което са бразилски граждани. Разбирам, че правото ми да остана в Обединеното кралство е защитено, но как стои въпросът с правото ми да се завърна в Италия със семейството си въз основа на съдебната практика на Съда на Европейския съюз по делото „*Surinder Singh*“?

Споразумението за оттегляне защитава правата на всички, които са се възползвали от свободното движение и живеят в държава, различна от онази, на която са граждани. То не защитава лицата, които пребивават в държавата на тяхното гражданство, независимо от това дали са се завърнали у дома преди или след края на преходния период.

Съдебната практика на Съда на Европейския съюз по делото „*Surinder Singh*“ и подобни дела обаче ще се прилага за Вас, предвид това, че Вие ще се завърнете в държавата, на която сте гражданин, след като сте упражнили правото си на свободно движение и пребиваване в друга държава — членка на ЕС. Няма значение, че Вашата държава на пребиваване междувременно се е оттеглила от ЕС.

Вашето право да останете в Обединеното кралство ще бъде защитено само ако подадете заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди края на gratisния период. След като се завърнете в Италия, ще загубите своите права съгласно Споразумението за оттегляне, както и правата си на пребиваване в Обединеното кралство, ако отсъствате от Обединеното кралство повече от пет години.

2.23. Аз съм мексикански гражданин и живея в Обединеното кралство с моята петгодишна дъщеря, която е британски гражданин, като аз съм родителят, който действително упражнява родителските права по отношение на детето, съгласно т.нар. правило „*Ruiz Zambrano*“. Мога ли да остана?

Споразумението за оттегляне гарантира защита само на тези, които са пребивавали в Обединеното кралство към края на преходния период в съответствие с условията, с които е

обвързано правото на пребиваване съгласно законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС.

Лицата, пребиваващи в Обединеното кралство изключително на основание на гражданството на ЕС на британските членове на своите семейства, не попадат в обхвата на Споразумението за оттегляне. Националната нормативна уредба на Обединеното кралство понастоящем позволява на такива лица да получат нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС. Препоръчваме Ви да потърсите правен съвет.

3. Членове на семейството

3.1. Аз съм португалски гражданин и баща ми, който също е португалски гражданин, работи в Обединеното кралство. Живея с него и уча в местно начално училище. Мога ли да остана в Обединеното кралство?

Да. Имате право да останете в Обединеното кралство с Вашия баща. Със Споразумението за оттегляне се гарантира, че всички членове на семейството, независимо от тяхното гражданство, които към края на преходния период са пребивавали законно с гражданин на ЕС в Обединеното кралство, могат да останат там при същите условия, които са съществували преди края на преходния период.

Ще трябва обаче да подадете заявление или Вашият баща ще трябва да подаде заявление от Ваше име за нов статут на пребиваване преди края на гратисния период.

3.2. Аз съм корейски гражданин. Пристигнах в Обединеното кралство, за да живея със съпруга си, който е латвийски гражданин, но напоследък имаме семейни проблеми. Искам да подам молба за развод, но се боя как това ще се отрази върху правото ми на пребиваване.

Споразумението за оттегляне възпроизвежда законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС, което, при определени условия, вече защитава съпрузите — граждани на държави извън ЕС, които са в развод с гражданин на ЕС. Ако сте сключили брак най-малко три години преди развода и сте живели в Обединеното кралство в продължение на най-малко една година преди началото на бракоразводното дело, можете да продължите да пребивавате в Обединеното кралство след края на преходния период, при условие че подадете заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване в Обединеното кралство. След като се разведете окончателно, ще трябва да отговорите на условията, с които е обвързано правото на пребиваване съгласно законодателството на ЕС в областта на свободното движение, така, както ако сте гражданин на ЕС.

При всички случаи трябва да подадете заявление, за да получите нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди края на гратисния период. Ако не сте живели в Обединеното кралство в продължение на непрекъснат период от пет години, ще получите разрешение за временно пребиваване в Обединеното кралство (т.нар. временен статут на уседналост) След като натрупате пет години непрекъснато пребиваване в Обединеното кралство, ще можете да подадете заявление за предоставяне на статут на постоянно пребиваване в Обединеното кралство.

3.3. Живея и работя в Обединеното кралство с моя партньор, който е словашки гражданин. Планираме скоро да имаме дете. Трябва ли да ускорим плановете си, така че бебето да се роди преди края на преходния период?

Не е необходимо да бързате. Със Споразумението за оттегляне се гарантира, че децата, родени в семейства на граждани на ЕС, пребиваващи в Обединеното кралство, преди или след края на преходния период, ще имат възможност да останат там. Не забравяйте, че трябва да подадете заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване в Обединеното кралство съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди края на гратисния период. Вашето бебе може да получи британско гражданство по рождение, но ако не, в срок от три месеца от раждането на бебето ще трябва също да подадете заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване за Вашето бебе.

3.4. Аз съм руски гражданин и живея в Обединеното кралство с моята съпруга, която е румънска гражданка. През 2018 г. ми беше издадена карта за пребиваване в ЕС. Мога ли да остана?

Да, можете да останете. Споразумението за оттегляне защитава всички членове на семейството, които са пребивавали законно с гражданин на ЕС в Обединеното кралство преди края на преходния период. Те имат право да останат, но трябва да подадат заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди края на гратисния период.

3.5. Аз съм германски гражданин и живея в Обединеното кралство с детето, което съм осиновил. Можем ли да останем заедно?

Да, можете да останете заедно. Споразумението за оттегляне защитава всички членове на семейството, които са пребивавали законно с гражданин на ЕС в Обединеното кралство преди края на преходния период. Осиновените деца се третират по същия начин като биологичните деца. Трябва да подадете заявление за предоставяне на нов статут на

пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС за Вас и Вашето дете (освен ако детето не е британски гражданин) преди края на гратисния период.

3.6. За децата, родени след края на преходния период, съгласно Споразумението за оттегляне се изисква родителят, пребиваващ в приемащата държава, да упражнява родителски права по отношение на детето. Споразумението само разведените двойки ли защитава?

Не. В Споразумението за оттегляне определението за упражняването на родителски права е много широко. То включва правата на упражняване на родителски права, придобити по закон, по силата на съдебно решение или дори по силата на споразумение между родителите.

3.7. Преди няколко години подадох заявление до органите на Обединеното кралство да се присъединя към моята братовчедка, която е шведски гражданин и живее в Единбург, тъй като бях на нейна финансова издръжка. Органите на Обединеното кралство приеха това и ми издадоха карта за пребиваване в ЕС. Какво ще се случи с мене сега?

Можете да останете. Споразумението за оттегляне защитава всички членове на семейството, които са пребивавали законно с гражданин на ЕС в Обединеното кралство преди края на преходния период. Имате право да останете, но трябва да подадете заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди края на гратисния период. Съгласно нормативната уредба на Обединеното кралство се изисква Вашата карта за пребиваване в ЕС да е валидна, когато подавате заявление съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС.

3.8. Наскоро ми беше издадена виза, за да се присъединя към моята леля, която е унгарски гражданин и живее в Обединеното кралство. Леля ми ми предоставя финансова подкрепа, след като родителите ми починаха. Пристигнах в Обединеното кралство, но заявлението ми за разрешение за пребиваване все още не беше разгледано към края на преходния период. Какво ще се случи с мен?

В съответствие със законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС решението по заявлението Ви ще бъде взето съгласно националното

законодателство на Обединеното кралство и Вашето пребиваване следва да се улесни. В случай че органите на Обединеното кралство решат да Ви предоставят право на пребиваване, ще попадате в обхвата на Споразумението за оттегляне и ще имате възможност да подадете заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди края на гратисния период. Всеки отказ трябва да бъде напълно обоснован и подлежи на обжалване.

3.9. Аз съм небрачен партньор на гражданин на България, пребиваващ в Обединеното кралство. Планирам да се присъединя към него, но мога да го направя едва след четири години поради настоящи трудови ангажименти в моята страна, Канада. Ще мога ли да се присъединя към него?

Да. Споразумението за оттегляне защитава партньорите, които имат трайно партньорство с гражданин на ЕС към края на преходния период, но не са пребивавали с въпросния партньор в Обединеното кралство. Ще можете да се присъедините към Вашия партньор в Обединеното кралство, при условие че когато пожелаете да се преместите в Обединеното кралство, все още сте в трайно партньорство с него и той е получил новия статут на пребиваване в Обединеното кралство, за който той трябва да подаде заявление преди края на гратисния период. Вие самите ще трябва да подадете заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС в срок от три месеца от пристигането Ви в Обединеното кралство.

С оглед на целта за запазване на единството на семейството в широк смисъл трябва да се прецени дали е изпълнено изискването за трайност на връзката. В националните правила може да е посочен минимален срок като критерий за това дали дадено партньорство може да се счита за трайно. В този случай обаче националните правила трябва да гарантират, че се вземат под внимание и други съответни аспекти (като например съвместна ипотека за закупуване на жилище).

3.10. Племенник съм на чешки гражданин, живеещ в Обединеното кралство. Планирам да се присъединя към него, но мога да го направя едва след четири години, понеже понастоящем съм ангажиран с образованието си в моята страна. Ще мога ли да се присъединя към него?

Споразумението за оттегляне не защитава членовете на семейството в широк смисъл на граждани на ЕС (*с изключение на онези, които имат трайно партньорство*), които не са пребивавали със своя роднина към края на преходния период. Ако искате да се присъедините към Вашия роднина в Обединеното кралство, ще трябва да отговорите на

условията съгласно законодателството на Обединеното кралство в областта на имиграцията, но това може да не е възможно, тъй като ще зависи от правилата, които са в сила към момента, когато желаете да се присъедините към Вашия роднина.

3.11. Аз съм датски студент в Кардиф. Съпругата ми живее в чужбина заедно с нашето бебе. Те биха желали да се присъединят към мен, след като завърша образованието си и намеря работа. Ще бъдат ли в състояние да го направят?

Те ще бъдат в състояние да се присъединят към Вас дори след края на преходния период. Споразумението за оттегляне защитава не само близките членове на семейството, които са пребивавали законно с гражданин на ЕС в Обединеното кралство преди края на преходния период, но и онези близки членове на семейството, които са били свързани с гражданин на ЕС към датата на изтичане на преходния период, но не са пребивавали в Обединеното кралство. Те ще бъдат в състояние да се присъединят към Вас, при условие че все още сте женени към момента, когато Вашата съпруга поиска да се премести в Обединеното кралство, и Вие сте получили новия статут на пребиваване в Обединеното кралство, за който трябва да подадете заявление преди изтичането на гратисния период. Вашата съпруга и дете ще трябва да подадат заявление за нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС в рамките на три месеца след пристигането си в Обединеното кралство.

3.12. Живея и работя в Обединеното кралство. Като гражданин на ЕС притежавам статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС. Не съм женен/омъжена, но се надявам някой ден да сключа брак. Дали бъдещият ми съпруг/съпруга ще може да се присъедини към мен в Обединеното кралство? А ако имаме дете?

Вашият бъдещ съпруг/съпруга няма да може да се присъедини към Вас по силата на Споразумението за оттегляне, тъй като то не защитава лицата, които ще сключат брак с гражданин на ЕС след края на преходния период. Всеки бъдещ съпруг/съпруга ще трябва да спазва правилата на Обединеното кралство в областта на имиграцията.

Всяко бъдещо дете ще бъде в състояние да се присъедини към гражданин на ЕС, пребиваващ в Обединеното кралство преди изтичането на преходния период, ако този гражданин на ЕС е родител със законно право да упражнява родителските права върху детето и ако му е бил предоставен нов статут на пребиваване в Обединеното кралство, за който гражданинът на ЕС трябва да подаде заявление преди изтичането на гратисния период. Също така ще трябва да подадете заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС за Вашето дете в срок от три месеца от пристигането или раждането му в Обединеното кралство.

3.13. Аз съм от Аржентина и работя в Обединеното кралство, където живея с моя 6-годишен син с хърватско гражданство и моята 2-годишна дъщеря с аржентинско гражданство. Можем ли да останем?

Всички можете да останете, при условие че Вие и Вашият син с хърватско гражданство отговаряте на условията за законно пребиваване и всички сте получили нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС, за който трябва да подадете заявление преди изтичането на гратисния период.

Със Споразумението за оттегляне се гарантира, че след края на преходния период в Обединеното кралство могат да останат не само гражданите на ЕС (*т.е. Вашият син*), но и всички членове на семейството, които не са граждани на ЕС (*т.е. Вие и Вашата дъщеря*), чието присъствие е необходимо, за да не се накърни правото на пребиваване на Вашия син, предоставено му по силата на Споразумението за оттегляне.

3.14. Аз съм от Австралия. Живея в Обединеното кралство като родителя, който действително упражнява родителските права по отношение на моя син с полско гражданство, който учи там. Полският ми партньор, който работеше в Обединеното кралство, ни напусна. Мога ли да остана?

Споразумението за оттегляне Ви дава право да пребивавате в Обединеното кралство, докато Вашият син завърши своето образование. Вие запазвате това право най-малко докато Вашият син навърши пълнолетие, а евентуално и след това, докато той продължава да се нуждае от Вашето присъствие и грижи, за да продължава своето обучение. Споразумението за оттегляне не Ви гарантира право да останете постоянно в Обединеното кралство, но е възможно то да се гарантира от нормативната уредба на Обединеното кралство. Вие и Вашият син обаче трябва да подадете заявление за новия статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди изтичането на гратисния период.

4. Права на пребиваване

4.1. Аз съм от Кипър и живея в Лондон с майка ми, която работи като инженер. Ходя на училище, но се надявам да отворя собствен магазин за цветя. Ще бъда ли в състояние да остана и да започна работа, след като завърша училище?

Да. Не само ще можете да останете в Обединеното кралство, но и ще запазите всички възможности, които законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС им предоставя. Ще можете да работите, да учите, да извършвате стопанска дейност или да стоите вкъщи и да се грижите за членовете на Вашето семейство. Правата Ви няма да бъдат засегнати, след като започнете да работите. Вие обаче ще трябва да подадете заявление за новия статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди изтичането на гратисния период.

4.2. Аз съм от Словения. Пристигнах в Обединеното кралство през 2017 г. и оттогава съм самостоятелно заето лице. Мога ли да получа статут на постоянно пребиваващ и ако е така, при какви условия?

Вие трябва да подадете заявление за нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди изтичането на гратисния период. Тъй като сте пребивавали в Обединеното кралство по-малко от пет години, следва да получите разрешение за временно пребиваване в страната (т.нар. „временен статут на уседналост“). След като сте пребивавали законно и непрекъснато в Обединеното кралство пет пълни години (*включително периодите на пребиваване преди и след края на преходния период*), вие ще бъдете в състояние да подадете заявление за статут на постоянно пребиваващ съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС (т.нар. „статут на уседналост“).

Споразумението за оттегляне защитава онези граждани на ЕС, които са пребивавали в Обединеното кралство в съответствие с условията за правото на пребиваване, предвидени в законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС. По същество пребиваването на гражданите на ЕС е законно, ако те:

- са работници или самостоятелно заети лица; или
- разполагат с достатъчно средства и здравна застраховка (включително учащите); или
- са членове на семейството на гражданин на ЕС, който отговаря на тези условия.

4.3. Аз съм финландец и от девет години живея с родителите си в Обединеното кралство. Те работят и двамата. Имам ли някакви права на пребиваване в Обединеното кралство?

Да. Като лице, живяло поне пет години в Обединеното кралство, вече сте придобили право на постоянно пребиваване съгласно законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС, което повече не подлежи на каквито и да било условия (като например, че трябва да продължите да бъдете член на семейството). Това право се запазва съгласно Споразумението за оттегляне, стига да отговорите на изискването да подадете заявление за нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди изтичането на гратисния период.

4.4. Аз съм естонец и следвам в университет в Обединеното кралство. Ако всичко върви добре, ще завърша следването си през 2022 г. Ще мога ли да остана в Обединеното кралство и да търся работа там?

Да. Можете да останете в Обединеното кралство, стига да подадете заявление за новия статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди изтичането на гратисния период.

Ако към датата на подаване на заявлението все още не сте пребивавали непрекъснато в Обединеното кралство пет пълни години, ще получите разрешение за временно пребиваване в страната (т.нар. „временен статут на уседналост“). След пет години непрекъснато пребиваване в Обединеното кралство ще бъдете в състояние отново да подадете заявление съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС, за да получите разрешение за постоянно пребиваване (т.нар. „статут на уседналост“).

Гражданите на ЕС могат да променят статута си: учащите могат да започнат да работят (и да станат работници), работниците могат да се пенсионират (и да станат икономически самостоятелни лица), икономически самостоятелните лица могат да започнат да учат, и т.н. Не е необходимо да се подава ново заявление съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС.

4.5. Аз съм от Малта и имам право на постоянно пребиваване в Обединеното кралство, където съм роден(а) и отраснал(а). Моето следване в университета е към края си и вече имам страхотно предложение за работа в Словакия. Предлагат ми тригодишен договор, но се опасявам, че ако напусна Обединеното кралство, няма да мога да се завърна. Моля, разсейте съмненията ми!

След като сте подали заявление и сте получили нов статут на постоянно пребиваващ от органите на Обединеното кралство съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС, ще можете да напуснете Обединеното кралство за срок до пет години, като след това можете да се завърнете без изгубване на статута. Правилото за петте години отсъствие също защитава гражданите, които са отсъствали от Обединеното кралство в края на преходния период, при условие че са подали заявление за нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди изтичането на гратисния период.

4.6. Аз съм от Унгария и от 15 години живея и работя в Обединеното кралство. Надявам се, че мога да остана тук. Бихте ли ме уверили, че мога да запазя моите права и социални придобивки за неограничен срок?

Няма „краен срок“, след който правата да се губят. Всички, които са защитени по силата на Споразумението за оттегляне, запазват вече придобитите права и социални придобивки пожизнено. Вие обаче трябва да подадете заявление за нов статут на постоянно пребиваващ съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС (т.нар. „статут на уседналост“) преди изтичането на гратисния период.

Въпреки това някои права може да бъдат изгубени при определени обстоятелства. Например новият статут на постоянно пребиваване се губи, ако лицето отсъства от Обединеното кралство за непрекъснат период, надхвърлящ пет години.

4.7. Аз съм от Австрия и през последните двадесет години живея в Обединеното кралство. Получавам социални помощи. Предполагам, че мога да остана в Обединеното кралство, но ще продължа ли да получавам социалните помощи, от които се нуждая?

Да. Всички граждани на ЕС, пребиваващи в Обединеното кралство и отговарящи на условията за защита по силата на Споразумението за оттегляне, запазват своето право на равно третиране. Това означава, че щом са имали право на помощ, социална придобивка

или предимство преди края на преходния период, те ще продължат да бъдат третирани по същия начин.

Вие обаче трябва да подадете заявление за нов статут на постоянно пребиваващ съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС (т.нар. „статут на уседналост“) преди изтичането на гратисния период.

4.8. Аз съм от Литва и уча в университет в Обединеното кралство. Трябва ли вече да плащам по-високи такси за обучение след края на преходния период? Имам ли достъп до студентски заеми?

Всички граждани на ЕС, пребиваващи в Обединеното кралство и отговарящи на условията за новия статут на пребиваване там, запазват правото си на пребиваване и на равно третиране.

За учащи със статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС това означава, че те продължават да плащат същите такси за обучение като британските граждани. Тези права подлежат на евентуални бъдещи промени във вътрешните политики, които се прилагат по отношение на гражданите на Обединеното кралство.

По отношение на достъпа до помощ за издръжка за следване, като например студентски стипендии или студентски заеми, спрямо студентите от ЕС, включени в обхвата на Споразумението за оттегляне, продължават да се ползват със същото третиране, както и днес.

4.9. Аз съм португалски гражданин, пребиваващ в Обединеното кралство и защитен по силата на Споразумението за оттегляне. Продължавам ли да се ползвам с правата на свободно движение в рамките на ЕС?

Като гражданин на ЕС Вие имате правото да се движите и да пребивавате свободно в рамките на ЕС съгласно законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС. Брексит не засяга това право.

- Управление на Споразумението за оттегляне

4.10. Има ли независим национален орган, който да упражнява надзор във връзка със Споразумението за оттегляне?

В Обединеното кралство независим национален орган, наречен „Independent Monitoring Authority“ (Независим орган за наблюдение), упражнява надзор във връзка с изпълнението

и прилагането на Споразумението за оттегляне в частта му относно правата на гражданите. Неговият уебсайт е на адрес <https://ima-citizensrights.org.uk/>.

Правомощията и функциите на този орган на Обединеното кралство, включително компетентността за провеждане на разследвания въз основа на жалби на граждани, са установени в Споразумението за оттегляне и са равностойни на правомощията на Комисията по силата на Договорите. Този орган също така ще има правомощие да завежда съдебни иски пред компетентните съдилища в Обединеното кралство във връзка с жалбите на гражданите с оглед да се търсят подходящи правни средства за защита.

Както органът, така и Комисията ще докладват всяка година пред Специализирания комитет по правата на гражданите, създаден по силата на Споразумението за оттегляне, за своите дейности във връзка с прилагането на правата на гражданите, произтичащи от споразумението, включително относно броя и естеството на получените жалби.

4.11. Считам, че моите права по силата на Споразумението за оттегляне са нарушени. Какво мога да направя, за да поправа това?

Първата стъпка трябва да бъде да обясните оплакването си пред органа на Обединеното кралство, който според Вас е допуснал грешка, и да поискате отстраняването на проблема.

Ако това не помогне или ако считате, че е безполезно, можете да подадете жалба и да поискате от съдилищата в Обединеното кралство да разгледат Вашия случай.

Можете също така да съобщите за нарушаването на правата Ви на Независимия орган за наблюдение на адрес <https://ima-citizensrights.org.uk/report-a-complaint/>. Оплакване до Независимия орган за наблюдение ще помогне да бъдат установени и отстранени потенциални структурни проблеми. Това обаче може да не доведе до разрешаването на вашия индивидуален проблем.

Като гражданин на ЕС можете също така да пишете с оплакване до Комисията, но имайте предвид, че за разлика от Независимия орган за наблюдение, органите и съдилищата в Обединеното кралство, Комисията не може да налага пряко никакви средства за защита.

4.12. Къде мога да намеря повече информация относно прилагането на Споразумението за оттегляне?

Най-добрият източник на информация са съвместните доклади на ЕС и Обединеното кралство относно прилагането на правата на пребиваване, които редовно се актуализират. Докладите могат да бъдат намерени на адрес https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/eu-uk-withdrawal-agreement/implementing-withdrawal-agreement/citizens-rights_bg.

4.13. Какво пречи на органите на Обединеното кралство да изменят нормативната си уредба относно новия статут на пребиваване в бъдеще?

В Споразумението за оттегляне много ясно е посочено, че когато на гражданин на ЕС и членовете на семейството му вече е предоставен новият статут на пребиваване в Обединеното кралство, няма да бъде възможно той да бъде отнет по причини, различни от изрично разрешените в Споразумението за оттегляне (*например поради периоди на отсъствие или вследствие на извършване на престъпление*).

Правата, предоставени по силата на Споразумението за оттегляне, са обвързващи съгласно международното право, като в Обединеното кралство гражданите на ЕС и членовете на семействата им могат пряко да се позовават на правата, предоставени им по силата на Споразумението за оттегляне. Обединеното кралство трябва да гарантира, че правата на гражданите, произтичащи от Споразумението за оттегляне, са включени по подходящ начин в националното право на Обединеното кралство.

Законодателството на Обединеното кралство, уреждащо правата на гражданите на ЕС, предвидени в Споразумението за оттегляне, има предимство пред останалото законодателство на Обединеното кралство. Това означава, че законите на Обединеното кралство няма да могат „случайно“ да отнемат права, гарантирани от Споразумението за оттегляне. Ако Парламентът на Обединеното кралство реши в бъдеще да отмени законодателството, уреждащо правата на гражданите на ЕС в Обединеното кралство, подобна отмяна би нарушила Споразумението за оттегляне и би довела до последици от това нарушение в съответствие с предвиденото в самото Споразумение за оттегляне и в разпоредбите на международното право.

4.14. Съдът на Европейския съюз ще престане да бъде компетентен след осем години. Означава ли това, че и правата ми ще бъдат изгубени?

Вашите права съгласно Споразумението за оттегляне са пожизнени (*но могат да бъдат изгубени при определени обстоятелства, например отсъствие от приемащата държава за повече от пет години*).

Макар че възможността на съдилищата на Обединеното кралство да се допитват до Съда за тълкуването му на Споразумението за оттегляне ще бъде ограничена до осем години, този период ще бъде достатъчно дълъг, за да се гарантира, че Съдът ще може да се произнесе по най-важните въпроси.

Други аспекти на Споразумението за оттегляне не са ограничени във времето, като например възможността на лицата да се позовават пряко на Споразумението за оттегляне, което има предимство пред несъвместимите разпоредби на националното законодателство

или национални мерки, или задълженията на административните и съдебните органи на Обединеното кралство да се съобразяват със съответната съдебна практика на Съда на Европейския съюз, постановена преди края на преходния период, както и надлежно да вземат предвид бъдещата съдебна практика, която ще бъде постановена след края на преходния период.

4.15. Забелязвам, че критериите за пребиваване се основават на постановките на законодателството на ЕС в областта на свободното движение, както то се тълкува от Съда на Европейския съюз, но какво ще стане, в случай че Обединеното кралство не е транспонирано правилно това законодателство и се използва погрешно тълкуване?

Текстът на Споразумението за оттегляне е ясен: когато критериите за пребиваване се основават на постановките на законодателството на ЕС в областта на свободното движение, тези критерии трябва да бъдат тълкувани в съответствие с решенията на Съда на Европейския съюз преди края на преходния период.

Когато Обединеното кралство се основава на неправилно тълкуване на постановките на законодателството на ЕС, което противоречи на някое от тези решения, в крайна сметка предимство трябва да има тълкуването на Съда на Европейския съюз.

Освен това съдилищата на Обединеното кралство трябва надлежно да се съобразяват с тълкуванията на Съда на Европейския съюз в съдебната практика, постановена след края на преходния период.

5. Правила по отношение на влизането и излизането

5.1. След Брексит мога ли да пътувам до Обединеното кралство като гражданин на ЕС?

Преди изтичането на преходния период гражданите на ЕС можеха да пътуват свободно единствено с валиден паспорт или лична карта.

След края на преходния период онези граждани на ЕС, които са пребивавали в Обединеното кралство преди края на преходния период, могат да напускат страната и да се връщат в нея със своя валиден паспорт или лична карта. Членовете на техните семейства, които не са граждани на ЕС, имат същите права с валиден паспорт. Обърнете внимание, че считано от 2026 г. Обединеното кралство ще има право повече да не приема лични карти, които не съответстват на приложимите международни стандарти, свързани с биометричната идентификация.

Придобиването на новият статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС може да улесни преминаването на границата, тъй като гарантира на органите на Обединеното кралство, че пътуващият има право на пребиваване в страната.

Правилата по отношение на влизането за другите граждани на ЕС (*онези, които не са пребивавали в Обединеното кралство в края на преходния период*), които попадат извън обхвата на Споразумението за оттегляне, се уреждат от националното право на Обединеното кралство. Правителството на Обединеното кралство е посочило, че от 1 октомври 2021 г. като документи за задгранично пътуване за влизане в Обединеното кралство могат да се използват само паспортите.

5.2. Като литовски гражданин, пребиваващ в Обединеното кралство, може ли към мен в бъдеще да се прилагат изисквания за виза?

Не — стига да притежавате валиден документ от Обединеното кралство, удостоверяващ новия Ви статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС. Обединеното кралство издава на гражданите на ЕС електронен документ съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС.

5.3. Аз съм от Люксембург. Не пребивавам в Обединеното кралство, но редовно го посещавам, необходима ли ми е виза?

Това дали Ви е необходима виза се определя от правилата на Обединеното кралство. Понастоящем няма изискване за притежаване на виза за граждани на ЕС, посещаващи Обединеното кралство.

5.4. Аз съм българин и живея в Обединеното кралство. Китайската ми съпруга тъкмо започна курса си на обучение в университет в Мелбърн. Кои визови правила ще се прилагат спрямо нея през 2025 г., когато тя ще се присъедини към мен в Обединеното кралство?

Ако приемем, че през 2025 г. съгласно действащото право на Обединеното кралство по отношение на китайските граждани ще се прилагат изисквания за притежаване на виза, Вашата съпруга ще се ползва от защитните разпоредби на Споразумението за оттегляне, които гарантират, че нейната виза следва да бъде издадена безплатно и по ускорена процедура.

5.5. Аз съм италианка и живея в Обединеното кралство с моя съпруг от Египет. И двамата имаме новия статут на уседналост. Ще му е необходима ли виза, когато посетим Франция?

Да, той ще се нуждае от виза, когато посетите Франция, тъй като вече няма да има валидна карта за пребиваване, издадена съгласно Директивата на ЕС за свободното движение, нито документ за пребиваване, издаден от държава — членка на Шенген. Той обаче ще се ползва от защитните разпоредби на Директивата на ЕС за свободното движение, които гарантират, че входната му виза за Франция следва да бъде издадена безплатно и по ускорена процедура.

6. Престъпност и злоупотреби

6.1. От 11 години живея и работя в Обединеното кралство. През 2019 г. бях осъден за престъпление на лишаване от свобода за срок от пет месеца. Може ли това лишаване от свобода да засегне правата ми?

Престъпното поведение може да има последици за правото на пребиваване, било то съгласно действащото законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС, или по силата на Споразумението за оттегляне. За престъпления, извършени преди края на преходния период, се прилагат настоящите правила на Директивата за свободното движение (глава VI).

Това означава, че всички решения, засягащи правото на пребиваване, вземани на основание престъпления, извършени преди края на преходния период, трябва да се вземат при стриктно разглеждане на всеки отделен случай, като само онези нарушители, чието лично поведение представлява истинска, настояща и достатъчно сериозна заплаха, засягаща някой от основните интереси на обществото, могат да бъдат принудени да напуснат Обединеното кралство.

6.2. Какво се случва с гражданите на ЕС, на които е разрешено да останат в Обединеното кралство по силата на Споразумението за оттегляне и които извършат престъпление?

Всяко престъпление, извършено след края на преходния период, е предмет на националното право на Обединеното кралство.

В Обединеното кралство това понастоящем означава, че лицата, извършили престъпление, което води до присъда лишаване от свобода за срок от 12 месеца или повече, автоматично ще бъдат разглеждани за депортиране. Те имат право да обжалват такова решение, като случаят им бъде разгледан от независим съд.

6.3. Тревожа се, че мнозина могат да правят опити за измама под претекст, че попадат в обхвата на Споразумението за оттегляне. С какви защитни мерки разполагат органите?

Всички защитни мерки, с които държавите членки разполагат по силата на законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС, за да предотвратяват злоупотреби и измами, са възпроизведени в Споразумението за оттегляне. В случай на злоупотреба с права или измама, като например фиктивен брак, подправяне на документи или лъжливо представяне на материален факт, който е от решаващо

значение за правото на пребиваване, Обединеното кралство е в състояние да вземе необходимите мерки за отказ, прекратяване или отнемане на дадено право, предоставено със Споразумението за оттегляне. Всяка подобна мярка трябва да бъде пропорционална и да подлежи на съдебно обжалване.

6.4. Могат ли решения на органите на Обединеното кралство, взети въз основа на правилата относно злоупотребата с права, да доведат до изгубване на правото на обжалване?

Извършването на злоупотреба или измама може да доведе до изгубване на правото на пребиваване, но не и до изгубване на правото на обжалване. Обединеното кралство може да ограничи правата на свободно движение на гражданите на ЕС, за които е доказано, че злоупотребяват със законодателството на ЕС (например при фиктивни бракове). След като органите в Обединеното кралство докажат злоупотреба или измама, засегнатите лица имат пълни права на обжалване на решение, което ограничава техните права на пребиваване на тези основания, включително правото да останат, докато тече производството по обжалване, в рамките на член 31, параграф 2 Директивата за свободното движение.

6.5. В Споразумението за оттегляне е предвидено, че органите на Обединеното кралство могат да извършват системни проверки за криминални прояви и проверки за сигурност на всички лица, подали заявление за нов статут на пребиваване в Обединеното кралство. Това вярно ли е?

Да. Брексит се извършва в много специален контекст, тъй като органите на Обединеното кралство трябва да вземат принципно решение дали въпросните лица следва да получат нов статут на пребиваване в Обединеното кралство до края на живота си.

В този контекст е целесъобразно Обединеното кралство да създаде нова процедура за лицата, желаещи да получат този нов статут на пребиваване в Обединеното кралство, или вместо това да подлежат изключително на правилата на Обединеното кралство в областта на имиграцията. Това означава, че след края на преходния период Обединеното кралство може да извежда от територията си нарушителите от ЕС, извършили своите престъпления преди края на преходния период, само при условие че и понастоящем има право да ги изведе от територията си.

6.6. Аз имам глоби за превишена скорост и неправилно паркиране в Обединеното кралство, които не се виждат в моето свидетелство за съдимост. Трябва ли да ги посоча пред органите на Обединеното кралство в заявлението ми съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС?

Не, трябва да декларирате само присъдите си в Обединеното кралство, а глобите за превишена скорост и неправилно паркиране не са престъпления. Във всеки случай трябва да декларирате само онези присъди в Обединеното кралство, които присъстват в съдебното Ви досие там.

7. Административни процедури

7.1. Къде мога да намеря най-добрата информация за моите права и за процедурата?

Органите на Обединеното кралство предоставят информация за гражданите на ЕС и членовете на техните семейства на своя специализиран уебсайт <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

Най-добрите източници на ЕС на информация могат да бъдат намерени на следните електронни адреси: https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/eu-uk-withdrawal-agreement/implementing-withdrawal-agreement/citizens-rights_bg, <http://www.eurights.uk> и https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/brexit-residence-rights/eu-nationals-living-in-uk/index_en.htm.

Също така можете да прочетете брошури по различни теми: какво трябва да знаете като гражданин на ЕС, живеещ в Обединеното кралство, какво трябва да знаете като възрастен гражданин на ЕС, живеещ в Обединеното кралство, и какво трябва да знаете като гражданин на държава извън ЕС, живеещ в Обединеното кралство, ако имате или сте имали семейна връзка с гражданин на ЕС.

Винаги можете да поискате съдействие или съвет от посолството или консулството на Вашата държава.

7.2. Има нов статут на пребиваване в Обединеното кралство, наречен „статут на уседналост“. Той прилага ли се за граждани на ЕС и какво означава?

Всички граждани на ЕС и членовете на техните семейства, пребиваващи в Обединеното кралство, трябва да подадат заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди изтичането на гратисния период, за да бъдат в състояние да останат там. Това съответства на право на постоянно пребиваване съгласно Споразумението за оттегляне.

Органите на Обединеното кралство предоставят информация за гражданите на ЕС и членовете на техните семейства на своя специализиран уебсайт <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

7.3. Като гражданин на ЕС, пребиваващ в Обединеното кралство, не бях задължен да подам заявление за документ за пребиваване преди изтичането на преходния период. Понастоящем задължен ли съм да го направя?

По време на преходния период правата на свободно движение в ЕС продължаваха да се прилагат така, сякаш Обединеното кралство все още беше член на Европейския съюз. До края на преходния период гражданите на ЕС бяха в състояние да се ползват от правата си в Обединеното кралство в пълна степен и нямаше задължение за подаване на заявление за документ за пребиваване.

Сега обаче гражданите на ЕС могат да останат в Обединеното кралство само ако подадат заявление за предоставяне на нов статут на уседналост съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС. Това представлява правно условие за продължаване на пребиваването им в Обединеното кралство. Заявлението трябва да се подаде преди изтичането на gratisния период. Новият документ за пребиваване в Обединеното кралство е цифров и следва да помага на гражданите на ЕС и членовете на техните семейства да докажат статута си на пребиваване не само пред органите на Обединеното кралство или полицията, но също и пред работодатели, банки, наемодатели и други лица.

Ако не подадете заявление за предоставяне на нов статут преди изтичането на gratisния период, сериозно ще застрашите правото си да останете в Обединеното кралство.

7.4. Новият статут на пребиваване в Обединеното кралство означава ли загуба на предишните права, от които гражданите на ЕС се ползваха съгласно законодателството на ЕС?

След изтичането на преходния период законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС вече не се прилага в Обединеното кралство.

Като оставим на страна това, че Обединеното кралство реши да не изисква от гражданите на ЕС да отговарят на всички условия, материалноправните условия съгласно Споразумението за оттегляне, при които гражданите трябва да получат нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС, по същество отговарят на условията за получаване или изгубването на правото на пребиваване, заложиени в законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС.

Органите на Обединеното кралство нямат свободата да отхвърлят заявление на основания, които не са допустими съгласно законодателството на ЕС. На лицата, имащи право на защита, не им се налага да се справят сами.

Условията за изгубване на новия статут на пребиваване са, от една страна, по-благоприятни в сравнение с онези в действащото понастоящем законодателство на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС, тъй като гражданите на ЕС и членовете на техните семейства могат да напускат Обединеното кралство за период до пет години, без да губят новия статут на постоянно пребиваващи (*действащите понастоящем правила позволяват само две години*).

От друга страна, гражданите на ЕС могат по-лесно да изгубят новия си статут на пребиваване, ако извършат престъпление в Обединеното кралство след изтичането на преходния период. Ако престъплението бъде извършено след изтичането на преходния период, решението ще бъде взето в съответствие с националното законодателство на Обединеното кралство (в което са предвидени по-ниски прагове за депортиране).

7.5. Не ми е ясно по какви критерии органите на Обединеното кралство вземат решения относно новия статут на пребиваване за граждани на ЕС. Бихте ли обяснили?

Материалноправните критерии за получаване на нов статут на пребиваване в Обединеното кралство за граждани на ЕС по същество са същите като тези, предвидени понастоящем в законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС. Обединеното кралство реши да проверява само продължителността на пребиваването и резултата от проверката за наказуемост и проверката за сигурност, за да предостави на гражданите на ЕС и членовете на техните семейства разрешение да влизат и да остават в Обединеното кралство съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС.

7.6. Какъв е крайният срок за подаване на заявление за предоставяне на „статут на уседналост“ или „временен статут на уседналост“?

Лицата, които са пребивавали законно в Обединеното кралство преди изтичането на преходния период, разполагат с краен срок до изтичането на гратисния период, за да подадат заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване в Обединеното кралство.

Тези членове на семейството, които попадат в обхвата на Споразумението за оттегляне и се присъединят към своите роднини в Обединеното кралство, за да живеят с тях, едва след изтичането на преходния период, трябва да подадат заявление за нов статут на пребиваване в рамките на 3 месеца от момента на пристигането им в Обединеното кралство. Те могат също така да подадат заявление преди изтичането на гратисния период, ако това е благоприятно за тях.

До изтичането на гратисния период и докато бъде взето решение по техните подадени заявления, те се ползват от своето право на пребиваване в Обединеното кралство, за което се приема, че е налице.

7.7. Какво ще стане, ако решението на органите на Обединеното кралство по заявлението ми за предоставяне на нов статут на пребиваване се забави твърде дълго?

След като заявленията бъдат подадени, можете да пребивавате и запазвате всички настоящи права в държавата до вземането на решението. Ако заявлението Ви бъде отхвърлено, ще имате право да обжалвате решението и да останете, докато не бъде взето окончателно решение по жалбата.

7.8. Има ли защитни мерки за онези, които изпуснат крайния срок?

Органите на Обединеното кралство трябва да възприемат пропорционален подход спрямо лицата, които са изпуснали крайния срок. Те трябва да приемат заявленията, когато е имало основателни причини за изпускане на крайния срок. Лицата, чиито заявления са били подадени след крайния срок и не са приети от органите на Обединеното кралство, все пак ще могат да поискат от независим съд в Обединеното кралство да разгледа отказа за приемане на заявлението, подадено след крайния срок.

7.9. Какъв е крайният срок за членове на семейството, които пристигат след изтичането на гратисния период, когато подават заявление за предоставяне на нов статут?

Споразумението за оттегляне гарантира, че те ще разполагат с най-малко три месеца след пристигането си, за да подадат заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване.

7.10. Съществуват ли гаранции, които защитават желаещите да подадат заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване навреме, но не са успели да го направят, тъй като системата на Обединеното кралство не е работела?

Да. Споразумението за оттегляне гарантира, че гратисният период (до изтичането на който всички граждани на ЕС са длъжни да подадат заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване) следва да бъде удължен автоматично с една година, ако Обединеното кралство подаде уведомление, че поради технически проблеми не е успяло да регистрира заявления или да издаде удостоверения за подаване на заявление. През този удължен период всички права на пребиваване изцяло се запазват.

7.11. Вече имам документ, удостоверяващ постоянно пребиваване, който ми е издаден от органите на Обединеното кралство през 2014 г. Искрено се надявам, че

лица като мен могат да останат в държавата без каквито и да било затруднения.

Все пак трябва да подадете заявление за предоставяне на нов статут на постоянно пребиваващ в Обединеното кралство съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС преди изтичането на gratisния период. Въпреки това, понеже вече сте получили постоянно пребиваване в Обединеното кралство съгласно съществуващото право на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС, административната процедура е лека. Просто трябва да представите паспорт или лична карта, да декларирате неизтърпените си присъди по наказателни дела, присъстващи в регистъра за съдимост в държавата на осъждането, и да докажете, че не сте отсъствали от Обединеното кралство в продължение на повече от пет години. Вашият нов статут на пребиваване следва да бъде издаден безплатно.

7.12. Отговарях на условията за получаване на разрешение за постоянно пребиваване в Обединеното кралство съгласно законодателството на ЕС, но никога не съм подавал(а) заявление за документ, удостоверяващ постоянното пребиваване. Това може ли да ми се отрази?

Да, това донякъде Ви се отразява. Представянето на документ за постоянно пребиваване, издаден преди изтичането на преходния период, би могло да опрости подаването на заявлението Ви съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС. При всички случаи все пак имате право на разрешение за постоянно пребиваване в Обединеното кралство (т.нар. „статут на уседналост“), но процедурата за подаване на Вашето заявление съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС ще бъде малко по-тежка.

7.13. Опасявам се, че новата административна процедура, която органите на Обединеното кралство са подготвили за гражданите на ЕС, е кошмарна. По какъв начин ЕС е защитил правата ми по време на преговорите?

Обединеното кралство пое ангажимент да разработи нова схема — схемата за уседналост за граждани на ЕС — при която административните процедури за заявленията за предоставяне на нов статут на пребиваване са прозрачни, безпрепятствени и рационализирани, така че да се избегне всяка ненужна административна тежест.

Формулярите за подаване на заявление съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС следва да бъдат кратки, опростени, лесни за ползване и адаптирани към контекста на Споразумението за оттегляне. Новият статут на пребиваване, предоставян съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС, се издава безплатно.

В Споразумението за оттегляне се уточнява, че Обединеното кралство не може да изисква нищо повече от онова, което е строго необходимо и пропорционално, за да се определи дали критериите за пребиваване са изпълнени. Споразумението за оттегляне съдържа разпоредби, които следват подход, подобен на възприетия в разпоредбите относно изискванията за доказване в законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС.

7.14. Като имам предвид как се прилагаше законодателството на ЕС в областта на свободното движение в Обединеното кралство, се тревожа, че няма гаранции, че новата система функционира на практика във всички случаи.

Обединеното кралство предоставя подробна информация относно схемата за уседналост за граждани на ЕС на следния специализиран уебсайт: <https://www.gov.uk/settled-status-eu-citizens-families>.

Административната система, установена съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС, се очаква да функционира безпрепятствено, да бъде прозрачна и опростена и да не води до ненужна административна тежест. Новият статут на пребиваване, предоставян съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС, се издава безплатно.

За да бъдат предоставени конкретни защитни мерки за гражданите, в Споразумението за оттегляне се гарантира, че се прилагат всички процедурни гаранции от Директивата за свободното движение. Това означава гарантиране на правото да се обжалва всяко решение за ограничаване на правата на пребиваване. То означава също, че съответният гражданин запазва всички права, произтичащи от Споразумението за оттегляне, докато се вземе окончателно решение, т.е. включително окончателно съдебно решение след процедура по обжалване.

7.15. През 2018 г. подадох заявление за издаване на удостоверение за регистрация за гражданин на ЕС в Обединеното кралство. Събрах близо сто страници документи, за да съм сигурен, че органите на Обединеното кралство са наясно, че отговарям на условията. Нямам желание отново да преминавам през това. Процедурата съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС различна ли е?

Да. Новият статут на пребиваване, предоставян съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС, не изисква нищо повече от онова, което е строго необходимо и пропорционално, за да се определи дали критериите за пребиваване са изпълнени.

Споразумението за оттегляне съдържа разпоредби, които следват подход, подобен на възприетия в разпоредбите относно изискванията за доказване в законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС. Същевременно органите на Обединеното кралство се стремят да използват доказателствата, които вече са на тяхно разположение (*например данни за платени данъци върху заплатите*), за да се намали броят на доказателствата, които заявителите трябва да предоставят.

С други думи, в Споразумението за оттегляне е описано ограничение по отношение на това, което органите на Обединеното кралство могат да изискват. Органите на Обединеното кралство могат да изискват от заявителите да представят единствено минималните сведения, необходими за доказване, че те отговарят на условията за нов статут на пребиваване в Обединеното кралство съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС, да декларират неизтърпените си присъди, присъстващи в регистъра за съдимост в държавата на осъждането, и нищо повече.

Въпреки това съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС органите на Обединеното кралство са решили да проверяват само резултата от проверката за наказуемост и проверката за сигурност, както и продължителността на пребиваването. Няма условия за лица, които са работили или са имали пълно здравно осигуряване.

7.16. Смятам, че административните процедури в Обединеното кралство, свързани с имиграцията, са прекалено сложни. Има ли правила или гаранции, които да ми помогнат при подаването на заявление?

Органите на Обединеното кралство трябва да работят със заявителите, за да им помогнат да докажат, че отговарят на необходимите условия, и за да се избегнат грешки или пропуски, които могат да повлияят на решението по заявлението. Органите на Обединеното кралство трябва да позволяват на заявителите да представят допълнителни доказателства или да отстраняват недостатъци, когато е бил допуснат обикновен пропуск. Прилага се известна гъвкавост по отношение на доказателствата, за да се даде възможност на Обединеното кралство да отсъди в полза на заявителя, когато това е целесъобразно.

7.17. Тъй като пътувам много, наистина не желая да приложа към своето заявление за нов статут на пребиваване в Обединеното кралство оригиналния си паспорт и да се лиша от него. Какво мога да направя?

Повечето заявления съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС могат да бъдат подадени, като сканирате своя документ за задгранично пътуване с помощта на приложение, вместо да го предоставяте. Трябва да предоставите своя документ за задгранично пътуване заедно с Вашето заявление само в ограничени случаи. Макар че

Споразумението за оттегляне гарантира, че много придружаващи документи могат да бъдат подавани като копия, националните органи могат да изискват заедно със заявлението да им бъде представен валиден паспорт или лична карта. Когато обаче документите за задгранично пътуване се задържат докато се разглежда заявлението, имате право да поискате документът Ви за задгранично пътуване да Ви бъде върнат преди вземането на решението по заявлението.

7.18. Мога ли да представя копия, а не оригинали на придружаващите документи?

Да. Могат да се подават копия на придружаващите документи, различни от паспорт или лична карта. В специални случаи органите на Обединеното кралство могат да изискват да се предоставят оригиналите на определени документи, когато съществуват основателни съмнения относно автентичността им.

7.19. Някои заявления за имиграция са много скъпоструващи в Обединеното кралство. Колко струват заявленията за нов статут на пребиваване за гражданите на ЕС и членовете на техните семейства, които подават заявление за предоставяне на нов статут на пребиваване?

Новият статут на пребиваване, предоставян съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС, се издава безплатно.

7.20. Женени сме и имаме три деца. Поотделно ли се разглеждат нашите заявления, или заедно?

Споразумението за оттегляне гарантира, че заявленията, подадени от семейства по едно и също време, се разглеждат заедно. Съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС това означава, че Вашите заявления трябва да бъдат „свързани“.

7.21. Научих, че Обединеното кралство издава документи за пребиваване по силата на Споразумението за оттегляне в цифров формат. Как така?

Документите за пребиваване по силата на Споразумението за оттегляне могат да бъдат издавани на физически носител (*например като пластмасова карта със защитни елементи*) или в цифров формат.

Обединеното кралство предоставя цифров документ за статута на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС. Цифровият документ за статута се основава на запис, съхраняван в цифрова база данни, управлявана от органите на Обединеното

кралство. Той може да бъде видян на адрес <https://www.gov.uk/view-prove-immigration-status>.

7.22. Преди изтичането на преходния период гражданите на ЕС можеха да обжалват решения на органите на Обединеното кралство. Това право защитено ли е все още?

Да, това право е изцяло възпроизведено в Споразумението за оттегляне.

7.23. Какво се случва с онези граждани на ЕС, чиито заявления за нов статут на пребиваване бъдат отхвърлени от органите на Обединеното кралство? Могат ли те да останат, докато бъде постановено решение по обжалването им?

Гражданите на ЕС, по чиито заявления за нов статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС е постановен отказ след изтичането на преходния период, могат да търсят правна защита срещу този отказ. Те запазват правото си на пребиваване, докато решението — *или резултатът от обжалването* — станат окончателни. Както е предвидено съгласно законодателството на ЕС в областта на свободното движение на гражданите на ЕС, в изключителни случаи (*например когато решението се основава на императивни съображения, свързани с обществената сигурност*) органите на Обединеното кралство може да извеждат от страната лица, по чиито заявления е постановен отказ, още преди произнасянето на окончателно решение. Ако го направят, не трябва да възпрепятстват гражданите на ЕС да представят своята защита лично, освен при изключителни обстоятелства, когато присъствието на въпросното лице в Обединеното кралство може да доведе до сериозни проблеми с обществения ред или обществената сигурност.

8. Професионални квалификации

- Професионални квалификации съгласно действащото законодателство на ЕС

8.1. Какво представляват професионалните квалификации?

Професионалните квалификации са специални изисквания за квалификация, която лицето трябва да притежава по закон, за да има достъп до регламентирана професия или да я упражнява, или да осъществява регламентирани дейности в дадена държава.

Изискванията за квалификация се различават за различните професии. Те могат също така да се различават за една и съща професия или дейност в отделните държави.

Професионалните квалификации могат да бъдат придобивани чрез специализирано следване, обучение и/или на база професионален опит. Те могат да бъдат доказани например чрез съответни дипломи, удостоверения, както и свидетелства за правоспособност и/или професионален стаж.

8.2. Какво се случва с квалификациите, признати в една държава членка, ако се установите в друга държава членка?

Гражданите на ЕС имат право да упражняват регламентирана професия като наети или самостоятелно заети лица в държава членка, различна от тази, в която са придобили квалификацията си.

Специалистите (*например физиотерапевти*), които са се обучавали и са придобили квалификацията си в една държава членка и решават да се преместят и да работят в друга държава членка, в която достъпът до тази професия и упражняването ѝ са регламентирани, ще трябва да получат признаване на техните квалификации във втората държава членка, преди да могат да работят там.

Съгласно режима на ЕС държавите членки, които регламентират определени професии, са задължени да разглеждат придобитите в други държави членки квалификации при спазването на стриктни условия с цел признаването им и предоставянето на достъп до професията в съответната държава.

При някои професии (*лекари, медицински сестри, зъболекари, ветеринари, акушерки, фармацевти и архитекти*) съществува система за автоматично признаване въз основа на общи минимални квалификационни изисквания. Освен това при редица професии предимно в сектора на занаятите, промишлеността и търговията е на разположение автоматично признаване въз основа на професионален стаж, ако са изпълнени определени условия.

За други професии приемащата държава членка може да наложи на пристигания специалист мерки за компенсация, при условие че обективно съществуват съществени различия между квалификацията на специалиста и изискванията за квалификация в приемащата държава членка.

Държавата членка, в която се иска признаването, трябва да издаде съответното решение в рамките на строго определени срокове. Такива решения подлежат на обжалване по реда на националното законодателство, не могат да бъдат произволни и трябва да бъдат в пълно съответствие със законодателството на ЕС.

И накрая, за някои професии, като например юристите, може да се прилагат някои специфични правила.

Този режим на ЕС не се прилага за заявления за признаване на квалификация, които се подават от граждани на държави извън ЕС, освен ако такова приравняване не е предвидено в специални договорености, например договорености, приложими за гражданите на ЕИП и Швейцария.

Квалификациите, придобити от граждани на ЕС в трети държави, попадат в обхвата на режима на Съюза само в случай че са приравнени с квалификации на Съюза. Това се прави след три години упражняване на дадената професия в държавата членка, която първа ги е признала.

8.3. Какво се случва днес с квалификациите, признати в една държава членка, ако временно или понякога предоставяте услуга в друга държава членка?

За повечето професии законодателството на ЕС позволява само на държавата членка, в която трябва да се предоставя услугата, да поиска предварителна декларация от съответните специалисти. Декларацията може да се подава веднъж годишно (*или веднъж на всеки 18 месеца, в случай на европейска професионална карта*) и може да бъде придружена от ограничен брой удостоверения.

Не е разрешена предварителна проверка на квалификациите от страна на държавата членка, в която трябва да се предоставя услугата, с изключение на професиите, които са свързани с рискове от сериозно увреждане на здравето или безопасността на получателя на услугите. Всяка такава проверка не следва да надхвърля необходимото за тази конкретна цел.

Освен това за професии като лекари, медицински сестри, зъболекари, ветеринари, акушерки, фармацевти и архитекти, които са обхванати от системата за автоматично признаване, не може да бъде наложена предварителна проверка на квалификациите. Може да се изисква само предварителна годишна декларация.

- Професионални квалификации съгласно Споразумението за оттегляне

8.4. Какво отражение е дало оттеглянето на Обединеното кралство от ЕС върху тази ситуация?

След изтичането на преходния период правната уредба на ЕС, описана по-горе, вече не се прилага в Обединеното кралство.

Всички въпроси, свързани с признаването на квалификациите на гражданите на ЕС в Обединеното кралство и възможността за предоставяне на професионални услуги там, трябва да бъдат разглеждани по реда на националните правила и условия, без да се ползват правата, предвидени в законодателството на ЕС.

8.5. Какъв е ефектът на Споразумението за оттегляне?

Основната цел на Споразумението за оттегляне по отношение на гражданите на ЕС и гражданите на Обединеното кралство, които пребивават законно в приемаща държава в края на преходния период и преди това квалификациите им са били признати в тази държава в съответствие със специален списък от нормативни актове на ЕС, е те да не бъдат засегнати от Брексит, що се отнася до валидността на признаването на техните квалификации и техните разрешителни да упражняват професията си там.

Същото ще бъде необходимо и за специалисти, които в края на преходния период са погранични работници и може да са получили признаване на техните квалификации и разрешително за упражняване на професията в държавата, в която са погранични работници.

В обхвата на Споразумението за оттегляне попадат и подадените от тези лица заявления за признаване на квалификацията, по които все още не е издадено решение.

Споразумението за оттегляне не гарантира на специалистите от ЕС с квалификация на Обединеното кралство, установени в Обединеното кралство, правото да се позовават на законодателството на ЕС, за да получат допълнително признаване на тяхната квалификация след изтичането на преходния период в която и да е друга държава — членка на ЕС, или да предоставят на временен и случаен принцип услуги в някоя от тях.

Споразумението за оттегляне не запазва валидността в останалата част от ЕС на разрешителните, издадени от органите на Обединеното кралство в някои сектори, които имат общоевропейско значение в рамките на вътрешния пазар — по-специално в транспортния сектор, или валидността в Обединеното кралство на такъв вид разрешителни, издадени от органите на държавите — членки на ЕС.

8.6. Аз съм естонски архитект, който живее и работи в Обединеното кралство. Мога ли да продължа да упражнявам професията си?

Да. Ако професионалната Ви квалификация е била призната в Обединеното кралство и отговаряте на всички практически изисквания там, можете да продължите да разчитате на това решение за признаване за целите на изпълнението на професионалните Ви дейности там.

8.7. Аз съм белгийски физиотерапевт, живеещ в Ирландия и работещ като физиотерапевт в Обединеното кралство, където получих признаване на моята квалификация. Мога ли да продължа да предоставям услугите си като пограничен работник в Обединеното кралство?

Да. Ако професионалната Ви квалификация е била призната в Обединеното кралство, можете да продължите да разчитате на това решение за признаване за целите на изпълнението на професионалните Ви дейности там.

8.8. Аз съм финландски гражданин и пребивавам във Финландия. Понастоящем посещавам курс в местно учебно заведение, което има споразумение за приравняване с университет в Обединеното кралство. След завършване на обучението си ще получа диплома от Обединеното кралство. Какъв ще бъде статутът на моите квалификации, ако получа дипломата си след изтичането на преходния период?

Доколкото Вашата диплома ще бъде издадена от учебно заведение в Обединеното кралство (*университет или професионален институт в Обединеното кралство*), Вашата квалификация няма да бъде квалификация на ЕС и няма да се ползва от режима на ЕС за признаване.

Условията за достъп до професия в Обединеното кралство ще зависят от неговата нормативна уредба и политика в областта на имиграцията, специфични разпоредби относно достъпа, както и от третирането на чужденци с дипломи от Обединеното кралство, връчени съгласно споразумение за приравняване.

9. Социална сигурност

9.1. **Аз съм испански гражданин, работя в Обединеното кралство и имам статут съгласно схемата за уседналост за гражданите на ЕС. Какво се случва с моята социална сигурност?**

Когато става дума за правилата за социална сигурност, целта на Споразумението за оттегляне е да гарантира, че всичко е както преди. Правилата на ЕС продължават да се прилагат за лицата, защитени по силата на Споразумението за оттегляне. Това означава например, че:

- Обединеното кралство продължава да бъде компетентно по отношение на Вашите **осигурителни обезщетения** — Вие плащате вноски в Обединеното кралство и имате право на обезщетения в Обединеното кралство без дискриминация;
- имате **достъп до здравеопазване в Обединеното кралство** при същите условия като гражданите на Обединеното кралство;
- **ако ходите на почивка в Европейския съюз**, можете да използвате своята Европейска здравноосигурителна карта (ЕЗОК), издадена от Обединеното кралство (въпреки че ще трябва да подадете заявление за нова ЕЗОК— вж. <https://www.nhs.uk/using-the-nhs/healthcare-abroad/apply-for-a-free-ehic-european-health-insurance-card/>);
- **ако децата Ви пребивават в Испания** и имате право на семейни обезщетения в Обединеното кралство, Вие продължавате да ги получавате без никакво намаление, така сякаш децата Ви пребивават с Вас в Обединеното кралство (вж. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=bg> за допълнителна информация);
- **ако имате деца след изтичането на преходния период** и имате право на семейни обезщетения съгласно законодателството на Обединеното кралство, Вие получавате обезщетенията дори ако децата пребивават например в Испания (за допълнителна информация вж. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=bg>);
- **ако станете безработни**, имате право на обезщетения за безработица в Обединеното кралство и можете да прехвърлите тези обезщетения за разрешен период от време, за да търсите работа в държава — членка на ЕС (вж. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=bg> за допълнителна информация);
- **когато се пенсионирате**, имате право на пенсия в Обединеното кралство при условията, предвидени в националното законодателство:

- ако нямате достатъчно осигурителни периоди, за да имате право на пенсия в Обединеното кралство, то ще вземе предвид до необходимата степен периодите, които сте завършили в държавите — членки на ЕС;
- ако решите да се върнете в Испания:
  - ще продължите да получавате британската си пенсия без никакви намаления;
  - Вашата британска пенсия ще продължи да бъде актуализирана;
  - отговорността за изплащане на здравните Ви обезщетения ще бъде определена в зависимост от останалите пенсии, които получавате, и от Вашето местопребиваване;

За допълнителна информация вж.

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=bg>;

- **ако преживелите лица от Вашето семейство имат право на наследствена пенсия в Обединеното кралство**, те могат да поискат и да получават тези пенсии без никакво намаление дори ако пребивават в Испания.

9.2. Колко дълго мога да бъда защитен по силата на Споразумението за оттегляне?

Вие сте защитени дотогава, докато останете без прекъсване в ситуация, свързана с Обединеното кралство и която и да е държава членка.

Например: като полски гражданин, пребиваващ в края на преходния период в Обединеното кралство и работещ там за британски работодател, продължавате да бъдете обхванати от Споразумението за оттегляне, ако все още съществува „трансгранична връзка“.

Тази „трансгранична връзка“ между Обединеното кралство и държава — членка на ЕС, съществува дотогава, докато продължавате да пребивавате в Обединеното кралство и да работите там за британски работодател.

Тя може да продължи да съществува и когато ситуацията Ви се промени — Вие сте защитени, при условие че продължавате да имате „трансгранична връзка“ с Обединеното кралство. Така например, Вие все още попадате в обхвата на споразумението, ако:

- продължавате да работите за британския работодател в Обединеното кралство и започнете допълнителна работа в Ирландия;
- продължавате да работите за британския работодател в Обединеното кралство, но се преместите да пребивавате в Ирландия;

- престанете да работите за британския работодател и започнете да работите в Ирландия, като продължавате да пребивавате в Обединеното кралство;
- Вашият трудов договор изтече и сключите друг договор с ирландски работодател — но работата продължава да се извършва в Обединеното кралство;
- станете безработни, без да получавате обезщетения за безработица, и продължавате да пребивавате в Обединеното кралство;
- станете безработни, получавате обезщетения за безработица и прехвърлите тези обезщетения в Полша, като се опитвате да намерите работа там в рамките на разрешен период от време (вж. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=bg> за допълнителна информация);
- след като сте търсили неуспешно работа в Полша за разрешен период, веднага се върнете в Обединеното кралство и продължете да търсите работа там;
- когато трудовият Ви договор изтече, Вие станете неактивно лице, докато чакате да достигнете пенсионна възраст, и продължете да пребивавате в Обединеното кралство;
- се пенсионира в Обединеното кралство;

Вие обаче вече няма да бъдете обхванати от пълните правила за координация на социалната сигурност, ако трудовият Ви договор изтече и Вие промените местопребиваването си в Полша (или която и да е друга държава членка). В този случай Споразумението за оттегляне гарантира, че Вашите осигурителни периоди няма да бъдат изгубени. Ако отговаряте на условията съгласно националното законодателство (например достигнете пенсионна възраст), ще можете да заявите обезщетенията въз основа на тези периоди в Обединеното кралство.

Имайте предвид, че ако сте придобили право на постоянно пребиваване в Обединеното кралство, преди да се преместите обратно в Полша (или която и да е друга държава членка), и се върнете в Обединеното кралство преди това право да е изгубено, ще можете все още да се възползвате от цялостната социална закрила, предоставяна съгласно Споразумението за оттегляне.

9.3. **Аз съм френски гражданин, пребиваващ във Франция и работещ в Обединеното кралство. Все още ли съм обхванат от правилата за координация на социалната сигурност?**

Да, докато продължавате да се намирате в ситуация, свързана с Обединеното кралство (за допълнителна информация вж. отговора на въпрос 9.1. относно социалната сигурност).

Докато продължавате да работите в Обединеното кралство, то продължава да бъде компетентно по отношение на Вашето социално осигуряване, което означава например:

- че трябва да плащате **осигурителни вноски** в Обединеното кралство и имате право на обезщетения в Обединеното кралство без дискриминация;
- че имате **достъп до здравни обезщетения** във Франция, където пребивавате, за сметка на Обединеното кралство;
- **ако ходите на почивка в Европейския съюз**, можете да използвате своята Европейска здравноосигурителна карта, издадена от Обединеното кралство (въпреки че ще трябва да подадете заявление за нова ЕЗОК);
- **ако децата Ви пребивават във Франция** и имате право на семейни обезщетения, Вие продължавате да ги получавате без никакво намаление, така сякаш децата Ви пребивават с Вас в Обединеното кралство (вж. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=bg> за допълнителна информация);
- **ако имате деца след изтичането на преходния период** и имате право на семейни обезщетения съгласно законодателството на Обединеното кралство, Вие ги получавате дори ако децата пребивават във Франция; за допълнителна информация относно приложимите правила (вж. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=863&langId=bg> за допълнителна информация);
- **ако станете безработни**, Вие сте защитени от правилата за координация на социалната сигурност (за допълнителна информация вж. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=862&langId=bg>);
- **когато се пенсионируете**, ще имате право на пенсия в Обединеното кралство при условията, предвидени в националното законодателство на Обединеното кралство:
  - ако нямате достатъчно осигурителни периоди, за да имате право на пенсия в Обединеното кралство, Обединеното кралство ще вземе предвид до необходимата степен периодите, които сте завършили в държавите — членки на ЕС;

- ще получавате пенсия в Обединеното кралство без никакво намаление дори ако пребивавате във Франция;
- Вашата британска пенсия ще продължи да бъде актуализирана;
- отговорността за изплащане на здравните Ви обезщетения ще бъде определена в зависимост от останалите пенсии, които получавате, и от Вашето местопребиваване;

За допълнителна информация вж.

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=860&langId=bg>;

- **ако преживелите лица от Вашето семейство имат право на наследствена пенсия в Обединеното кралство**, те могат да получават тези обезщетения без никакво намаление дори ако пребивават във Франция.

9.4. Аз съм български гражданин, пребиваващ в България и работещ както в България, така и в Обединеното кралство. Все още ли съм обхванат от правилата за координация на социалната сигурност?

Да, докато продължавате да се намирате в ситуация, свързана с Обединеното кралство (за допълнителна информация вж. отговора на въпрос 9.1. относно социалната сигурност).

Вие продължавате да подлежите само на едно законодателство за социална сигурност едновременно. Това законодателство се определя в зависимост от работата, която извършвате, и от Вашето местопребиваване (за допълнителна информация вж. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=bg>).

9.5. Аз съм италиански гражданин, работещ като италиански държавен служител в Обединеното кралство. Все още ли съм обхванат от правилата за координация на социалната сигурност?

Да, докато продължавате да се намирате в ситуация, свързана с Обединеното кралство (за допълнителна информация вж. отговора на въпрос 9.1. относно социалната сигурност).

Италия ще продължи да бъде компетентна по отношение на Вашето социално осигуряване (вж. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=851&langId=bg> за допълнителна информация).

9.6. Аз съм чешки гражданин, работещ и пребиваващ в Чешката република. На почивка съм в Обединеното кралство към датата на изтичане на преходния период. Обхванат ли съм все още от Европейската здравноосигурителна карта?

Да, за целия период на Вашата почивка. Можете да използвате своята Европейска здравноосигурителна карта в Обединеното кралство, ако вече получавате необходимите здравни обезщетения по време на почивката си преди изтичането на преходния период, но дори и ако необходимостта от здравни услуги възникне след изтичането на преходния период.

9.7. Аз съм малтийски гражданин, работещ и пребиваващ в Малта. Планирам да отида на почивка в Обединеното кралство. Мога ли да използвам своята Европейска здравноосигурителна карта?

Не. Споразумението за оттегляне не предвижда използването на Европейската здравноосигурителна карта за бъдещи почивки в Обединеното кралство.

9.8. Аз съм италиански гражданин и уча в Обединеното кралство от 2019 г. насам. Мога ли да използвам моята Европейска здравноосигурителна карта, дори ако периодът ми на обучение продължава след края на преходния период?

Да, можете да използвате Вашата Европейска здравноосигурителна карта, докато престоят Ви в Обединеното кралство не бъде прекъснат. Временните посещения в Италия (например почивки) не прекъсват престоя Ви като студент в Обединеното кралство.

9.9. Аз съм хърватски гражданин, който работи и пребивава в Хърватия. Започнах курс на специализирано лечение в Обединеното кралство преди края на преходния период. Имам ли право да продължа да получавам лечението след края на преходния период?

Да. Споразумението за оттегляне гарантира, че лицата, които вече са поискали разрешение да провеждат планирано лечение в Обединеното кралство преди края на преходния период имат право да продължат да получават лечението.

9.10. Аз съм от Испания и работя в Обединеното кралство. Скоро ще достигна пенсионна възраст. Какво ще се случи с моите пенсионни права в Обединеното кралство и в Испания?

Няма да има промяна при Вашата британска и Вашата испанска пенсия; всичко ще остане, както е в момента. Ще имате право на Вашата пенсия при условията, предвидени в националното законодателство, като се вземат предвид, доколкото е необходимо, периодите на осигурителен стаж, завършени в държавите — членки на ЕС. Размерът ще бъде изчислен по същите правила и в зависимост от ситуацията и приложимите правила на ЕС можете дори да поискате пенсията Ви да бъде прехвърлена и актуализирана, ако решите да се установите в Испания или в друга държава — членка на ЕС.

9.11. Аз съм пенсионер и в момента получавам пенсия и от Обединеното кралство, и от Словения, където работех преди. Какво ще се случи с моята пенсия?

Няма да има промяна. Ще продължите да получавате пенсия и от Обединеното кралство, и от Словения, също както преди. Вашата британска пенсия ще продължи да бъде актуализирана, както досега.

9.12. Работил съм в Обединеното кралство в продължение на 12 години. След това се преместих и сега работя в Австрия. Когато се пенсионирам (към 2035 г.), какво ще се случи с периодите ми на заетост — и осигуряване — в Обединеното кралство и Австрия?

Периодите Ви на заетост ще бъдат зачетени и след като се пенсионирате, ще получавате както пенсия от Обединеното кралство (*или по-скоро частта, съответстваща на 12 години трудов стаж*), така и австрийска пенсия (*частта, съответстваща на броя на годините, през които сте работили в Австрия*) при същите условия, които се прилагат понастоящем в ЕС.

9.13. През целия си живот съм работил в Обединеното кралство, а сега съм пенсионер във Франция. Тревожа се, че британската ми пенсия вече няма да бъде актуализирана.

В Споразумението за оттегляне ясно се упоменава, че социалните обезщетения, като например пенсията за старост, ще продължават да се актуализират в съответствие с националните правила, дори ако пенсионерът пребивава в държава — членка на ЕС, а не в Обединеното кралство.

9.14. Ако реша да се установя извън Обединеното кралство в бъдеще, ще мога ли да прехвърля социалните си обезщетения?

Ако сте защитени от Споразумението за оттегляне, ще имате право да прехвърляте всички съответни социални обезщетения както към държавите от ЕС, така и към Обединеното кралство, при същите условия, каквито са предвидени съгласно правилата на ЕС.

9.15. След като работих в Белгия през целия си живот, в момента съм пенсионер и живея в Обединеното кралство. Преди края на преходния период можех да получавам здравно обслужване в местна болница без никакви неприятности. Сега има ли промяна?

Няма промяна след края на преходния период. Белгия ще продължи да възстановява разходите Ви за здравно обслужване в Обединеното кралство в бъдеще, както го е правила преди.

9.16. Аз съм финландски гражданин и работя и пребивавам във Финландия. Моята съпруга и деца обаче пребивават в Обединеното кралство. Като членове на моето семейство преди края на преходния период те имаха право на здравно обслужване за сметка на Финландия и аз получавах финландски семейни обезщетения. Сега има ли промяна?

При условие, че тези социални придобивки вече са съществували в края на преходния период, няма промяна. Членовете на Вашето семейство ще продължат да получават здравно обслужване в Обединеното кралство за сметка на Финландия, а Вие ще продължите да получавате финландски семейни обезщетения, въпреки че децата Ви пребивават в Обединеното кралство.

9.17. Аз съм германски работник и моят германски работодател ме командирова в Обединеното кралство през 2019 г. Все още съм осигурен в Германия и валидността на моя преносим документ A1 няма да изтече до септември 2021 г. Означава ли това, че той продължава да е валиден през 2021 г.?

Споразумението за оттегляне не обхваща командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги. Без да се засяга евентуално бъдещо споразумение с Обединеното кралство в областта на координацията на социалната сигурност, това означава, че от 1 януари 2021 г. вече няма правно основание за такова командироване

между държавите членки и Обединеното кралство и Вашият преносим документ A1 вече не е валиден.

Това се отнася само за преносими документи A1, които са издадени в контекста на командироването с цел предоставяне на услуга. Преносими документи A1, които се издават по други причини, например на лице, посещаващо курс на обучение в Обединеното кралство, или на лица, които работят едновременно в Обединеното кралство и в държава членка, продължават да са валидни и след 1 януари 2021 г.

9.18. Аз съм самостоятелно заето лице и работя както в Обединеното кралство, така и във Франция. Живея във Франция, но съм осигурен в Обединеното кралство. Имам преносим документ A1, издаден от Обединеното кралство, както и преносим документ S1, който използвам за достъп до здравно обслужване във Франция за сметка на Обединеното кралство. Ще останат ли валидни тези документи и мога ли да ги подновя, след като изтекат?

Тъй като сте в трансгранична ситуация, включваща Обединеното кралство и държава членка, Вие сте защитен(а) от Споразумението за оттегляне. Следователно правилата на ЕС в областта на координацията на социалната сигурност продължават да се прилагат за Вас и тези документи остават валидни и след 31 декември 2020 г. Това включва Вашия преносим документ A1, тъй като не е бил издаден в контекста на командироване с цел предоставяне на услуга. Докато се намирате в тази трансгранична ситуация, документите Ви могат да бъдат подновявани по същите правила, които са били приложими преди 1 януари 2021 г.

9.19. Родителите ми са нидерландски граждани, които се местят в Обединеното кралство през 1990 г., а сега имат новия статут на пребиваване съгласно схемата за уседналост за граждани на ЕС. Родена съм в Обединеното кралство преди 19 години (така че съм с двойно нидерландско и британско двойно гражданство от раждането си) и съм живяла в Обединеното кралство през целия си живот. Започнах работа преди две години. Родителите ми мислят да се върнат в Нидерландия в бъдеще. Ако аз също се установя в Нидерландия след време, ще мога ли да прехвърля социалните си обезщетения със себе си?

Въпреки че имате двойно гражданство, сте прекарвали целия си живот в Обединеното кралство и не сте упражнявали правата си на свободно движение преди 1 януари 2021 г.

Поради това Вие не сте защитена по силата Споразумението за оттегляне. Това означава, че ако се преместите в Нидерландия, няма да можете да прехвърлите придобитите от Вас права на социална сигурност въз основа на Споразумението за оттегляне. Това не засяга евентуално бъдещо споразумение с Обединеното кралство в областта на координацията на социалната сигурност.

10. **Полезни връзки**

Споразумение за оттегляне

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A02020W%2FTXT-20200613>

Договори на ЕС

https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2012/oj

Насоки на ЕС относно частта за правата на гражданите от Споразумението за оттегляне

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX%3A52020XC0520%2805%29>

Съвети относно правата в Обединеното кралство

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/brexit-residence-rights/eu-nationals-living-in-uk/index_bg.htm

Брошура по темата [Какво трябва да знаете като гражданин на ЕС, живеещ в Обединеното кралство](#)

Брошура по темата [Какво трябва да знаете като възрастен гражданин на ЕС в Обединеното кралство](#)

Брошура по темата [Какво трябва да знаете като гражданин на държава извън ЕС, живеещ в Обединеното кралство, ако имате или сте имали семейна връзка с гражданин на ЕС](#)

<https://www.gov.uk/government/publications/social-security-arrangements-between-the-uk-and-the-eu-from-1-january-2021-staff-guide>

Настоящите правила на ЕС относно формалностите, свързани с пребиваването, за граждани на ЕС и членове на техните семейства

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/documents-formalities/eu-family-members-registration/index_bg.htm

https://europa.eu/youreurope/citizens/residence/documents-formalities/non-eu-family-members-residence-card/index_bg.htm

Директива 2004/38/ЕО („Директивата за свободното движение“)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:02004L0038-20110616>

Регламент (ЕС) № 492/2011

<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2011/492/>

Настоящите правила на ЕС относно свободното движение на специалисти

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/professional-qualifications/index_bg.htm

https://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals_bg

Директива 2005/36/ЕО („Директивата относно признаването на професионалните квалификации“)

<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2005/36/>

Настоящите правила на ЕС относно координацията на системите за социална сигурност

https://europa.eu/youreurope/citizens/health/index_bg.htm

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/index_bg.htm

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=bg&catId=849>

Регламент (ЕО) № 883/2004

<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2004/883/>

Регламент (ЕО) № 987/2009

<http://data.europa.eu/eli/reg/2009/987/2018-01-01>